

הכתבות המומלצות באתר

בלי שום התרעה או נימוק, יום אחד

תרבות | אמנות

אדריכלות של כנות שכולה שקר אידיאולוגי

בתערוכה החדשה "פֶּכְחֹן" ממשיך אלי סינגלובסקי את מחקרו החזותי אחר סגנון הבנייה הברוטליסטי, בדיאלקטיקה מדויקת של יופי מופלא וכיעור גיהנומי

קריאת זן | שמרו | 12

📧 📱 📘

העולם השתנה. איך ייראו החיים שלנו עכשיו? מי שמנוי להארץ יודע

מינוי לאתר החל מ-4.90 ש"ח בחודש הראשון

[לרכישה](#)

בתערוכה "פֶּכְחֹן" מציג אלי סינגלובסקי שמונה תצלומים גדולים, עשויים לעילא, של מבנים ברוטליסטיים. התצלומים מהווים המשך של מחקר החזותי אחר סגנון הבנייה הזה בישראל ובעולם, הנבחן כחלום ושברו, חזון של אדריכלות מסיבית ופונקציונלית השייך לתקופה של אחרי מלחמת העולם השנייה, בין שנות החמישים לסוף שנות השבעים, עת היה צורך לבנות הרבה, מהר וזול. אז, במשך קצת יותר משני עשורים, נבנו עשרות בניינים ברחבי העולם, גם "מכונות מגורים", כמטבע הלשון של לה־קורבוזיה שטבע גם את שמו של הסגנון (béton brut – בטון גולמי), וגם מבנים מוסדיים, שנשענו על עקרונות אסתטיים, אדריכליים אוטופיסטיים, הנחשבים עד היום מבנים שנויים במחלוקת, אמנם יפהפיים אבל שנואים, בלתי ניתנים למגורים ולא נעימים לשהות.

הרצון ליצור אדריכלות כנה הפך למלכודות של חוסר פרטיות, הרצון לישירות הפך למזוהה עם מוסדות שלטוניים. משהו בהם מסרב לחיי אנוש, ומכחיש את האדם. "הברוטליזם, עם המאסות הכבדות, עם הדימויים האלימים ועם הטקסטורות המחוספסות", כתב על כך שרון חטברד ב"מכונת קריאה" ב-1995, "היה הסימן הראשון לתובנה שאולי אין זה מתפקידה של הארכיטקטורה להפוך אותנו לאנשים מאושרים. הכלי של הארכיטקטורה הברוטליסטית היה החומר והחומריות אולם הנושא היה 'אתיקה', יושר. הבטון המזוין היה הכלי האידיאלי וכשהוא חשוף, הוא הופך את האתיקה לאסתטיקה".

גליה יהב

פורסם ב-12.09.16

"Spittleck, 2015". בניין בברלין שהפך לאיקוני משום שעם נפילת החומה היה לבניין הראשון שחברת קוקה קולה הציבה על גגו שלט פרסום צילום: אלי סינגלובסקי

• **הברוטליזם האדריכלי בבאר שבע - כיפת בטון לדרום**

• **הברוטליזם הישראלי מנסה לשבור את השמש**

ואילו סינגלובסקי אומר על הסגנון ש"בעוד המבנים הללו תוכננו להיות צורת המגורים של העתיד - דרך הומוגנית ואחידה להכיל את הדיירים, למעשה דברים רבים לא נלקחו בחשבון או הובנו באופן מוטעה והובילו במידה רבה לכישלון גישות אלו". הוא מצלם כך שכל הבניין נכנס לפריים, אם מגובה הקרקע ועד קצה הגג או לרחוב. חלק מהבניינים מצולמים באופן חזיתי ואת חלקם הוא מצלם בצדודית, כך שהם נדמים לצרים וקטנים מכפי גודלם במציאות. תמיד בשחור-לבן דרמטי, תמיד על הקע שמיים אטומים המתפקדים כרפלקטור המשרה תאורה סוריאליסטית על הבניין, באישון לילה ובחשיפה ארוכה. התוצאה המפוארת היא משהו שביין "מאג שוטס" לבין תצלומי רנטגן.

כל מה שצריך לדעת על תרבות, אמנות, בידור ופנאי - ישירות אליכם למייל

להרשמה דוא"ל *
אנא הונו כתובת אימייל

הבניינים דומים להפליא זה לזה, האלמנטים האדריכליים השונים חוזרים ברבים מהם, הם משדרים ניכור, גנריות מחוקת פנים, ואת אותה תחושה בועתית והרמטית בלתי מזמינה. בתצלום "C&B 2015" נראה מבנה האבן של Carradale House בלונדון, כשרוב האורות בו דלוקים, כך שהוא כבוי, מחוספס ואפור ומואר כקישוט חג בה בעת. עצים שלדיים בחזיתו, מכוניות חונות - הכל נראה אחיד ומשוכפל בסדר מופתי מייאש. בית המורים באלכסנדרפלאץ ברלין, "Haus des Lehrers 1, 2015", מצולם מצידו, מתקבל כמבנה צר וגבוה. תופס את העין קטע מפסיפס הקיר הגדול העוטף את המבנה כחנורה, עשוי במתכונת סוציאליסטית, בה הישגי המדע, הספורט וההומניזם מוצגים לראווה כחלק מבנייה קולקטיבית של חברה בריאה. מדען מניף מבחנה, מהנדס מחזיק תכניות בניין, מאחוריהם מעוצבים בצפיפות אביזרי הטכנולוגיה וסממניה.

מתחם "גני רובין הוד" בלונדון, בתכנונם של ראשוני האדריכלים הברוטליסטים פיטר ווליסון סמית'סון צילום: אלי סינגלובסקי

לצידו מוצג "Spittleck, 2015" שעוצב בידי האדריכל אקרט שמידט

בשנות השישים ובנבנה בברלין ב-1980-1985, וכלל 295 דירות, גן ילדים, שתי חנויות ומסעדה. ב-1986 זכה בפרס משום שסימל עידן חדש במזרח גרמניה, אבל הפך לאיקוני דוקא משום ששנים ספורות אחר כך, עם נפילת החומה, היה לבניין הראשון שחברת קוקה קולה הציבה על גגו שלט פרסום. צילום אחד בלבד, של מתחם "גני רובין הוד" בלונדון, שנבנה ב-1969-1972, מצולם מגבוה ונותן תחושה נופית, עיר משתרעת מאחוריו, יש בו מידת מה של שייכות למרחב בו הוא מצוי ("RHG 1, 2015"). כל שאר הצילומים מבוצעים מגובה המדרכה, ומדגישים את המונומנטליות והמפלצתיות של המבנים, מעצימים את הבדידות שלהם.

- פרסומת -

יום שני
22.2.21
19:00

מסגרת תוכנית "המרחב" של מכון ון ליר בירושלים
THE VAN LEER FOUNDATION FOR RESEARCH
مركز فان لير للتحقیق

live
בפייסבוק ובאתר המכון
vanleer.org.il

**מעמדם של מיעוטים
דתיים בחברות שסועות:
מבט השוואתי**

ערב דיון לכבוד צאתו לאור של הספר

A Multicultural Entrapment
Religion and State Among the
Palestinian-Arabs in Israel
(Cambridge University Press, 2021)

מאת מיכאל קרייני

מתחשבה בשידור ישיר
#מתחשבה_בשידור_ישיר
האירוע ילווה בכתוביות בעברית

סוריאליזם הוא מילת מפתח ביחס לתצלומים של סינגלובסקי – אווירת נכאים מוזרה שורה על התצלומים, מצד אחד הם בעלי מראה מטרופוליסי-עיתודי, נראים כחלליות כבדות ועתירות תאורה, כמעין רכסים מנותקים מההקרקע כמו בציור של מגריט, מצודות או מסלעות שתכף יבעירו מנועים ויתרוממו. מצד שני אלה שאריות קליפתיות, בונקרים נטושים של ניסיון חברתי שנכשל כשלון מר. הבתים הברוטליסטיים שידרו לדייריהם בעיקר כוחנות ואחידות מדכאת. כל מה שהיה אמור להיות בהם קולקטיבי – מסדרונות משותפים, גינות פנימיות – הפך לאזור עברייני מסוכן, מה שהיה אמור להיות בעל פשטות אסתטית ישירה ולא מצועצעת התברר כמדכך, מחסל דמיון, מעורר ומעודד אלימות.

מימין: ה-Haus des Lehrers בברלין צילום: אלי סינגלובסקי

מאחורי כל צילום יש שפע סיפורים – על היסטוריה ספציפית וחילופי משטר ואמונות, על הרס ובנייה, חזון ומציאות, מזרח ומערב, גלגולי שימושים שונים במבנה, אידאולוגיות וגורלן, פרשנויות תרבותיות שונות לאלמנטים אוניברסליים, מושגים משתנים של יופי וכיעור, וגם סיפורים על הזדקנות לא מכובדת. סינגלובסקי, מהמשכילים בבני הדור הצעיר בצילום המקומי, מטיב לרמוז לרבים מהסיפורים – על המתח הכמוס בין עיר והאנשים החיים בה – מבלי ללעוס אותם עבורנו. הוא אמן שסומך על הצופה, עניין נדיר אצלנו - מי שרוצה, יכול לצאת למסע משלו בעקבות הבניינים וסיפוריהם, מי שרוצה יכול להסתפק באסתטיקה המצמיתה שלהם.

למרות שיש סקרנות גדולה לראות את הדיירים, הרי האיפוק וההימנעות מתיעודם מעוררים הערכה. זה לא מסע אנתרופולוגי על אודות "איך הם חיים" אלא הדגמה חזותית ביקורתית של מנגנוני ותנאי המחיה שרווחו ושררו באירופה אחרי מלחמת העולם השנייה, שמתקיימים בה עד היום.

משום כך נשמרת הדיאלקטיות של פרויקט הצילום לכל אורכו – לרגע המבנים נראים כאתרי כליאה, כמחוזות גיהנום או כמפעלי ענק לייצור סבל, ולרגע הם נראים כיהלומים פלאיים המבליחים באפלה. הדואליות אינה נפסקת לרגע במעקב אחר פרטי הפרטים של התצלומים – הם יפהיים ומכוערים, גושיים ועשויים בעדינות גדולה, בעלי חומריות חושנית אך גם משכפלים צפיפות המוחקת את החושני, אדריכלות של כנות שכולה שקר אידאולוגי, מייצגים עתידנות וגם עזובה.

המימד מלא העוצמה בתערוכה הוא חוסר התנועה, עניין אנטי-אורבני במהותו. ככל שסינגלובסקי נאמן לבנייניו ומייצר עבורם תיעוד מפורט ומהימן, כך הוא גם חותר תחתיהם – הופך אותם לאבני כעבה, לחומות הפרדה שותקות וחוסמות בלב המולה אזרחית שוקקת, לספינקסים מסתוריים החדים לנו חידות.

אלי סינגלובסקי, "פכחון", עד 1.10, גלריה פיינברג, שביל המפעל 3, תל אביב, רביעי 12:00-18:00, חמישי 12:00-18:00, שישי 11:00-14:00, שבת 11:00-14:00

פרסומות: להשקיע בסטארט-אפ ששואף לסייע למיליוני גברים ברחבי העולם

צ'יאנג קאי שק: האיש שחיבר בין סין לטאיוואן

תוכן מקודם

תגובות

לבחירת השם
כנינוי קבוע

שם

הזינו שם שיוצג באתר

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

שלחו